

65. møde

Onsdag den 27. februar 1985 kl. 13.00

Dagsorden:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til udenrigsministeren [om den amerikanske administrations planer om et »stjernekrigsforsvar« (SDI) og om Danmarks holdning hertil].

Af Gert Petersen (SF) og Albrechtsen (VS).

2) Spørgsmål til ministrene.

3) Forhandling om redegørelse nr. R 9:

Ministeren for kulturelle anliggendes redegørelse af 20. februar 1985 om idrætten i bredden.

4) Første behandling af lovforslag nr. L 184:

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Kvoter for 1986, byggeskade-fond, ændret finansiering af byggeskader, ændret finansiering af ungdomsboliger m.v.).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 183:

Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte. (Bolígydelse til unge under uddannelse).

Af Ruth Olsen (SF) m.fl.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

I skrivelse af d.d. meddeler industriminister, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om forbud mod nye danske investeringer i Sydafrika.

(Lovforslag nr. L 194).

I skrivelse af d.d. meddeler boligministe-ren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om byfor-nyelse og boligforbedring.

(Lovforslag nr. L 191).

Medlemmer af folketinget Korneliusen (S), Ole Espersen (S), Hans Hækkerup (S), Torben Lund (S), Lissa Mathiasen (S) og Erik B. Smith (S) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af myndighedslo-ven.

(Lovforslag nr. L 192).

Medlemmer af folketinget Bakholt (S), Jytte Andersen (S), Svend Auken (S), Ole Vagn Christensen (S), Søren B. Jørgensen (S), Kaj Poulsen (S) og Taanquist (S) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at frem-sætte:

Forslag til lov om ændring af lov om ferie. (Feriegodtgørelse og ferietillæg af lønmodta-gernes bidrag til arbejdsmarkedsuddannelses-fonden).

(Lovforslag nr. L 193).

I skrivelse af d.d. meddeler udenrigsmini-steren, at han ønsker i henhold til forret-ningsordenens § 19, stk. 4, at give folketinget en skriftlig

Redegørelse om betænkning om statslige støtteordninger til private kapitaloverførsler til udviklingslandene, afgivet af det af regeringen i juni 1983 nedsatte udvalg.

(Redegørelse nr. R 10).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegø-relsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Redegørelsen vil komme til forhandling torsdag den 14. marts 1985.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Industriministeren (Stetter):

Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om forbud mod nye danske investeringer i Sydafrika.

(Lovforslag nr. L. 194).

Ved folketingsbeslutning af 28. maj 1984 blev det pålagt regeringen at gennemføre en

[Industriministeren]

række foranstaltninger med det formål at skærpe den danske sanktionspolitik over for Sydafrika.

I folketings beslutningens punkt d pålægges det regeringen – om nødvendigt ved lov – at standse enhver form for danske nyinvesteringer i Sydafrika.

Lovforslaget har til formål at gennemføre folketings beslutningens afsnit om forbud mod nye investeringer i Sydafrika.

I overensstemmelse med folketings beslutningen dækker forbuddet enhver form for danske investeringer i Sydafrika. Forbuddet gælder også tilfælde, hvor midlerne til finansiering af investeringerne ikke overføres her fra landet.

Det har ikke kunnet konstateres, at der i de senere år er foretaget nye danske investeringer i Sydafrika finansieret ved overførsel af midler fra Danmark. Et mindre antal danske virksomheder har imidlertid tidligere etableret virksomhed i Sydafrika. Ved udformningen af lovforslaget er der taget højde for, at investeringer i sådanne virksomheder kan opretholdes på et erhvervmæssigt forsvarligt grundlag.

I overensstemmelse med folketings beslutningen forelægger jeg hermed lovforslaget til folketingets behandling.

Boligministeren (Bollmann):

Hermed tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om byfornyelse og boligforbedring.

(Lovforslag nr. L 191).

Byfornyelsesloven blev vedtaget med meget stor tilslutning fra folketingets partier i juni 1982. Ved en ændring i 1983 blev proceduren for beslutninger om boligforbedringer på enkelte ejendomme smidiggjort, og der blev adgang til at fastsætte supplerende regler i byfornyelses- og boligforbedringskapitlet om de kommunale beslutningers indhold, tilvejebringelse og gennemførelse. Samtidig blev reglerne om at stille erstatningsboliger til rådighed for genhusningen gjort til maksimumsregler såvel i henseende til indhold og område som til tidsperiode. Endelig gennemførtes nogle proceduremæssige ændringer vedrørende byfornyelsesnævn og overgangsregler.

I november 1984 blev der fremsat et ændringsforslag til byfornyelsesloven om valg-

frihed mellem indekslån og andre lån, L 70. Baggrunden for dette lovforslag er, at nogle uforudsete likviditetsmæssige problemer for skattepligtige udlejere, der gennemfører byfornyelsesarbejder med indekslån og rentebidrag, fjerner disse udlejerens grundlag for og interesse i at medvirke aktivt i byfornyelsesprocessen. Skulle udlejerne i henhold til denne valgfrihed foretrække almindelige realkreditlån med rentesikring, fører dette til en huslejeudvikling for de gennemførte forbedringsarbejder, som er mindre gunstig for lejerne, end hvis man havde finansieret med indekslån og støttet med rentebidrag. Men det er efter regeringens opfattelse en huslejeudvikling, som lejerne kan leve med. Det kan udlejerne ikke med indekslån.

Hertil kommer, at i alle de tilfælde, hvor de gennemførte forbedringsarbejder – uanset hvilket finansierings- og støttesystem der anvendes – medfører en huslejeforhøjelse, der bringer lejen op på eller over det lejedes værdi, bliver det netop dette loft over det lejedes værdi, der bliver slutlejen efter forbedringernes gennemførelse. I denne situation bliver billedet det omvendte, nemlig at huslejeudviklingen for de gennemførte forbedringsarbejder bliver mere gunstig for lejerne, hvis der vælges almindelige realkreditlån med rentesikring. Det skyldes, at der ikke er nogen aftrapning for rentesikringslån de første 4 år fra lånets start. Først herefter aftrappes rentesikringslånet, men forspringet på de 4 års konstante rentesikring bevares i resten af lånets løbetid – dog lidt afhængigt af forudsætningerne omkring inflationsudviklingen.

Det er beklageligt, at vi ikke har kunnet forhandle L 70 på plads i de mere end 3 måneder, der er gået siden fremsættelsen. Vi er nu for længst inde i den periode, hvor vi må se i øjnene, at der er sket et afbræk i den produktion af planer og beslutninger, som skal føre byfornyelsen videre i de kommende år. Men det er også besynderligt, at vi i dag står med et nyt lovforslag vedrørende byfornyelsesloven, som gør den endnu mere velegnet til at løse sine formål, når vi ikke samtidig fjerner den bremseklovs, som forhindrer, at loven også kan virke inden for de områder, hvor problemerne er størst, nemlig inden for den private udlejningssektor.

Byfornyelsesloven trådte i kraft 1. januar 1983 og havde indtil 1. januar 1985 gyldig-

[Boligministeren]

hed fuldt sideordnet med saneringsloven. Det har bevirket, at byfornyelsesloven kun har været anvendt i meget begrænset omfang – bortset fra boligforbedringsbeslutninger efter lovens kapitel III inden for den særlige ramme på 200 mill. kr. for finansårene 1983 og 1984 tilsammen. Der er således omkring byfornyelsesloven kun tilvejebragt et sparsomt erfaringsgrundlag, og det her foreliggende lovforslag har derfor hovedsagelig til formål alene at løse en række tekniske problemer for byfornyelseslovens anvendelse samt at foretage redaktionelle ændringer i og harmonisering af visse af lovens bestemmelser. Men de politiske hovedsynspunkter, som blev tilkendegivet under lovens vedtagelse, fastholdes. Jeg skal herom henvise til den summariske gennemgang af ændringsforslagene i lovforslagets almindelige bemærkninger og til den mere detaljerede og dybtgående gennemgang af ændringsforslagene i lovforslagets bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Næsten siden lovens vedtagelse har ministeriet stået i kontakt med og modtaget indtryk fra de praktiske udøvere af sanering og byfornyelse: kommuner, byfornyelsesselskaber og beboere. På baggrund af den efterhånden ret omfattende dialog, der er opstået, vil jeg gerne gøre opmærksom på enkelte forslag, som nok kan siges at være interessante, men som på trods heraf ikke er medtaget i det foreliggende lovforslag, idet de efter min opfattelse er for vidtgående i forhold til det ovenfor nævnte hovedsigte om at fastholde de politiske hovedsynspunkter, som blev tilkendegivet under lovens vedtagelse.

Det drejer sig for det første om den af kommunerne ønskede frihed til at tilrettelægge samspillet med beboerne i byfornyelsesområderne. Kommunerne ønskede derfor § 9-redegørelsen (procedurereglerne for tilvejebringelse af en byfornyelsesbeslutning) samt den dermed forbundne offentlighedsperiode erstattet af en informationspligt, hvor det blev overladt til kommunen at bestemme, hvordan denne pligt i den givne situation mest hensigtsmæssigt kunne opfyldes. De gældende procedureregler opfattes af kommunerne som temmelig rigoristiske. Men de blev fundet nødvendige i 1982, så på baggrund af det sparsomme erfaringsgrundlag med byfornyelsesloven i det hele taget har

jeg ikke fundet tiden inde til at lempe på disse regler.

Det drejer sig for det andet om ophævelse af den individuelle vetoret, dvs. den enkelte beboers ret til at udskyde forbedringsarbejder, der alene vedrører den pågældendes bolig, til der sker fraflytning af boligen. Navnlig Kommunernes Landsforening har ment, at dette vetosystem vil gøre det umuligt at gennemføre byfornyelsen på en hensigtsmæssig måde. Beboernes individuelle interesser hævdes varetaget gennem § 9-proceduren og ankenligheden til byfornyelsesnævnet. Som reglen er i dag, kan det individuelle veto nedlægges den dag, de planlagte fysiske foranstaltninger skal udføres. Herved kan meget forarbejde være spildt og planlægningen vanskeliggøres. I værste fald kan det afskrække nogle kommuner fra at vedtage andet og mere end de allermest nødvendige boligforbedringer, som altid kan gennemføres uanset veto.

En fuldstændig ophævelse af det individuelle veto er i dag for vidtgående. Men jeg mener, at synspunkterne har vægt, og jeg har søgt at imødekomme dem så langt, som det er forsvarligt. I lovforslaget er det sket ved at fremrykke det individuelle veto, således at det fremsættes i forbindelse med indsigelser mod projektet som helhed. Samler indsigelsen ikke flertal, og vedrører den foranstaltning i den enkeltes lejlighed, anses indsigelsen som veto mod disse foranstaltninger.

Det drejer sig endelig om indførelse af såkaldt privat byfornyelse. Herved forstås byfornyelse eller boligforbedring, som nok er vedtaget af kommunen, men som gennemføres uden offentlig støtte til de pågældende byfornyelses- og boligforbedringsarbejder. Fordelen ved sådan privat byfornyelse skulle herefter bestå i, at f.eks. reglerne om genhusning, herunder tilvejebringelse af erstatningsboliger, samt den særlige sanerings- og byfornyelsesboligsikring og de hertil svarende regler for andelshavere m.fl. og erhvervsdrivende, fortsat skulle finde anvendelse. Efter lovforslaget indføres der adgang til udelukkende kommunalt støttet byfornyelse og boligforbedring, dvs. at der nok ydes støtte, men ikke statsstøtte til gennemførelsen af de planlagte byfornyelsesforanstaltninger. I øvrigt gælder lovens regler uforandret. Det er altså det længste, jeg i dag har ment det for-

[Boligministeren]

svarligt at kunne gå ud fra de flere gange nævnte hovedsynspunkter bag lovforslaget.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til tingets hurtige og velvillige behandling.

Korneliusen (S):

Jeg skal hermed på forslagsstillernes vegne tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af myndighedsloven.

(Lovforslag nr. L 192).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til tingets velvillige behandling.

Bakholt (S):

Jeg skal hermed på forslagsstillernes vegne tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om ferie. (Feriegodtgørelse og ferietillæg af lønmodtagernes bidrag til arbejdsmarkedsuddannelsesfonden).

(Lovforslag nr. L 193).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til tingets velvillige behandling.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 27/2 85 om betænkning om statslige støtteordninger til private kapitaloverførsler til udviklingslandene, afgivet af det af regeringen i juni 1983 nedsatte udvalg.

(Redegørelse nr. R 10).

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):**Resumé**

Udvalget afgav i maj måned 1984 sin betænkning, som indeholder en række konkrete forslag og anbefalinger med sigte på dels at gøre de eksisterende støtteordninger for dansk erhvervslivs aktiviteter i udviklingslandene mere fleksible, dels at forøge den samfundsmæssige nyttevirkning i udviklingslande af de private kapitaloverførsler.

Betænkningen lægger ikke op til grundlæggende ændringer i de bestående støtteordninger, og udvalgets forslag vil stort set kunne gennemføres administrativt. Folketingets

medvirken vil dog være nødvendig ved gennemførelsen af den foreslåede overflytning af administrationen af § 7-eksportkreditgarantiordningen til eksportkreditrådet, og industriministerens lovforslag herom er allerede fremsat i folketinget.

Redegørelsen giver i alt væsentligt udtryk for regeringens positive støtte til betænkningens forslag uden dog at følge udvalgets anbefalinger fuldt ud på de områder, hvor dette ville indebære en udvidet risikovillighed over for erhvervslivet – med mulige omkostningsforøgelser for statskassen til følge. Herom henvises for så vidt angår det vigtigste punkt, § 7-kreditgarantierne, til bemærkningerne til industriministerens lovforslag. I redegørelsen fastslås på den anden side i overensstemmelse med betænkningen, at overførslen af administrationen af § 7-kreditgarantierne til eksportkreditrådet ikke må føre til en svækkelse af den risikovillighed, som hidtil har været praktiseret på § 7-området.

Udvalgets forslag om inden for de blandede kreditter at lette danske eksportørers muligheder for at konkurrere med tilbud om bløde kreditter fra andre lande (»matching«) imødekommes. Til dette formål foreslås 300 mill. kr. afsat inden for statslånsrammen i en forsøgsperiode på 3 år. En gennemførelse af dette forslag vil kræve finansudvalgets accept af en smidigere bevillingsprocedure for denne del af statslånsbevillingerne.

For så vidt angår investeringsgarantiordningen (§ 8) gives der med enkelte forbehold tilsagn om, at gennemføre udvalgets anbefalinger, som i hovedsagen drejer sig om brugervenlige justeringer og forbedringer.

Vedrørende IFU, hvis bestyrelse i øvrigt autonomt fastlægger retningslinierne for den selvejende institutions virke, koncentrerer redegørelsen sig særligt om enkelte principielle hovedspørgsmål (en mere risikovillig investeringspolitik, mulighed for også at investere i rene handelsvirksomheder samt mulighederne for en særlig indsats til fordel for små og mellemstore danske virksomheder) samt om de områder, som indgår i et særligt samspil med Danida. Der gives tilsagn om praktisk og rådgivningsmæssig bistand fra Danidas side, bl.a. med henblik på at forbedre mulighederne for små og mellemstore virksomheders etablering i udviklingslandene.